

tega zlo oslabé in omagajo, ker se prevečkrat spu-šajo. Verh tega so pa taki žrebci, dasiravno so ve-liko, težki in veliko obetajoči, vendar večidel popačene postave, oterpnjeni in mehki, nemorejo dosti prestati in k dobremu žrebetu pripomoči; še manj pa zamorejo popake kobil poravnati.

§. 4. Kakošne lastnosti naj ima za pleme kobil posebno?

Zavoljo tega bi bilo dobro, pri kobil na te-le lastnosti gledati:

Da je večje postave, naj manj 15 pesti visoka, ker se žrebe po velikosti matere verže. Konji posebne velikosti se vedno bolj drago prodajajo in se dajo za vsako rabo bolj obračati, n. pr. za toverništvo, za poljske opravila, za vožnjo. Majhnih kónj se tako ne bo nikdar zmanjkalo, ker marsikaj žrebeta zavera, da ne morejo rasti, kakor bi imeli.

Da je terdnega in krepkega mesa in ko-sti, dobro postavljena, posebno v sprednjem delu in da je v zadnjem delu primerno široka. Verh tega mora sploh zdrava biti in posebno zdrave spolovila imeti. Posebno se mora na take imenovane poerbljive popake gledati, ktere dobivajo mladiči od staršev, ka-kor: bolne oči, kolar, naduho, bolezni v kostéh in čle-nih. Nagnjenje k tem boleznim preide na žrebeta že pri plemenjevanji.

Velicih (visokonožnih) tankoživotnih kobil ni je-mati, večidel so njih žrebeta piškavéki.

Kobile okroglega, debelega, mastnega života, ktere imajo ljudje navadno za krepke, so prav dostikrat mehkužne in malo stanovitne, nasproti pa suhe kobile niso bolne ali slabotne. Prav dostikrat imajo veliko mleka in če jim sicer zobanje diši, obračajo vse svoje moči in sokove v dobro rejo svojega sadú, kteri po-tem krepkejši na svet pride, kakor pa žrebe dobro rejene kobile.

Ne smé se tedaj vselej po videsu soditi: ali je kobil za rabo ali je terdna in močna ali ne; to še le skušnja pokaže, in ta skušnja, ktera še le spriča, ali je kobil za pleme za kaj ali za nič, je pri plemenjenji velike cene, ker se dá samo od taci kobil upati, ktere so za delo pripravne, močne in pri delu terdne, da bodo tudi enake žrebeta storile.

V kobilščih, kjer redé kobile samo zavoljo ple-mena, je težko ali celo nemogoče, se tega prepričati. Kmet pa, kteri dela s svojo kobilo ne samo takrat, kadar je breja, ampak tudi, kadar ni breja, ima pri-ložnosti dovolj, spoznati njeno dobroto ali njene na-pake. Mogoče mu bo tedaj, slabih in nepripravnih kobil se za pleme ne posluževati, če bi tudi sicer lepe bile.

Tudi na starost kobile je gledati. Pred četertim letom je ne vodi k žrebcu, ker zdaj še ni dorastla in sokov za svoj život potrebuje. Mladič od premlade kobile pa se ne more v njenem telesu tako popolnoma izgoditi, kakor v odrašeni. In na tem je za prihodnje plemenjenje veliko ležeče.

Kobile čez 14 ali 15 let stare so že prestare za pleme. Če se je pa že zgodilo, da so se 16 do 20 let stare kobile vbrejile in dobre žrebeta storile, je kaj silno redkega in ne more kot pravilo ali regeljca veljati. Beržeje se da od starega žrebca dobro žrebe upati, kakor od stare kobile.

Kobila, ktero je k žrebcu peljati, se mora res goniti. Da se kobil goni, se pravi, da ima goreče poželenje se z žrebcom spariti.

Goni se le 30 do 36, k večjem 48 ur. Ne v začetku tega časa, ne proti koncu ni dobro, jo k žrebcu peljati. Treba je pravega časa čakati. Ta pa je ta-

krat, kadar je prva huda poželjivost ji nekoliko od-jenjala, pa vendar še nekoliko terpi. To je 15 do 20 ali 30 ur potem, ko se je prvi pot spazilo, da se kobil goni.

Kmetje se pogostoma pritožujejo, da se kobile, ktere so k žrebcu peljali, ne ubrejijo. Od kod pride to? Od tod, ker pravi čas zamudé, ne pa od tod, ker je, kakor pravijo, žrebec za njič. Premalo pazijo na kobile in marsikak neveden hlapec, kteri z njimi dela, ne pazi na te znamenja. Še le po tem, ko so te znamenja že dalj časa terpele in kobil že se go-niti nehati ima, začnejo misliti, jo k žrebcu peljati, do kterege imajo pa še več ur hodá. Med tem jenja ve-čidel kobil se goniti, in če tudi še žrebca k sebi pripusti, se vendar več ne ubreji.

Kadar je čas popolnoma zamujen, tudi vse zna-menja minejo, da se kobil goni, in pokažejo se še le čez 8 ali 10 dni spet. In tako terpi to s ponehova-njem spomladanske mesce od Svečnice do Kresa, dokler ne mine to ali zavoljo ubrejenja in brejosti, ali pa tudi brez tega sčasoma.

Nektere kobile razodevajo celo leto nekoliko, da se gonijo, in ne samo v spomladanskih mescih. Take in kakor tudi vse tiste kobile, ktere se po gostem in močno gonijo, se prav težko ubrejijo; dostikrat še le potem, ko jo bil večkrat zaporedoma žrebec k njim spušen. Enako se vedejo tudi vse kobile, ktere se nikoli ne gonijo, in h kterim se po sili žrebec spuša, leno in mlačno, se malokdaj ubrejijo in bolje je, taci za pleme ne imeti. (Dalje sledí.)

O sedanji dragini.

Dunajski vladni časnik „Oest. Corr.“ piše od sedanje dragine tole:

„Pritožbe zoper dragino se bolj ali manj glasijo po vsi Evropi. Mi ne govorimo tukaj od tiste naravne dra-gine, ktera vstaja, kadar se tega ali unega več povžije; takošna dragina zna biti v naj večjem miru ravno tako, kakor v dobrih letinah, — je tedaj stanovitna.

Al dragina sedanja, ktera je res povsod zlo občutljiva, se nam zdí nadloga, ktera ne bo vedno ostala, ker večidel le izvira iz nestanovitnih vzrokov. Ti vzroki so: srednje ali celó slabe letine v Evropi, vojska in z vojsko sklenjena prepoved izvožnje rusovskega žita. Dragina žita podraží vse drugo; če si mora ljudstvo drago kruha kupovati, ne more tudi noben delavec dober kup delati, in tako se po-draží vsako blago, potrebno in nepotrebno.

Žalostno je, da je tako, — al ne moremo dostikrat po-navljati, da nobena vlada nima moči, odpraviti te nadloge. Pomanjšati jo more in to in uno storiti, da se lože terpi, postavimo, vožnino zljajšati. Da bi pa dalje segla, da bi prepovedala izvožnjo domačega žita, — da bi prisilila pro-dajo nakupičenih žitnih zalóg, — da bi za žito določila ceno, čez ktero se ne smé prodajati in da bi tako prosto baran-tanje overala, ne bo noben pameten od nje terjal, kteri le količkaj zapopade življenje tergovstva, zakaj znano je, da po takih prepovedih se zgodi ravno nasprotno tega, kar se doseči želí. Kupčija in barantija morate pravico imeti se prosto gibati; vlada se ne smé vtikati v moje in tvoje.

Toliko več pa zamorejo sedaj miloserčni posamezni ljudje ali miloserčne družbe dobrega storiti. Na Nemškem se ustanujejo družbe za dober kup živeža; enaka družba se napravlja tudi v Pragi, v Lvovu. Naj potrebniši živež na-kupujejo one na debelo, tedaj bolj po ceni, in ga prodajajo potem brez dobička družinam, ki so se oglasile pri ti družbi in vložile kaj dnarja. Če se pomisli, da revne ljudi dra-gina naj huje stiska, je namen taci naprav očitno ko-risten“.